

23.8.99

13

BU AŞAMADA

ŞÜKRAN KURDAKUL

Ölümünden 84 Yıl Sonra Yine Tefik Fikret

Ölümünden 84 yıl sonra **Tefik Fikret**'in dizelerini sık sık anımsamamızın, toplumsal/siyasal nedenleri var. Bu nedenlerin başında, siyasal yapıya egemen olan güçlerin, hukuk, özellikle temel haklar konularındaki, bireyin özgürlüğüne karşı tutumları geliyor.

Bizden sonraki kuşakları da yörüngesine alan bir çıkmaz yaşıyor sanki.

Fikret'in bıraktığı kültür mirasında tek insandan kalabalıklara, bireyin özgürlüğünden toplumsal özgürlüğe ulaşma savaşımının tüm dalgalanmalarını görüyoruz.

II. Abdülhamit dönemi geride bırakılınca, yeni toplumsal güçlere inanan, iyimser Fikret...

Sahneye çıkan yeni güçlerin, kendi çıkarları için sınıf olma çabaları karşısında, tepkilerini gizlemeyen düşün adamı...

Bu düşün adamından kalan çoğu dizeler günümüzde de geçerliliğini sürdürüyor.

Çünkü egemen sınıf olma çabası, tüm hukuk dışı hisleriyle toplumsal yaşamın belirleyici gücü durumunda.

Fikret, İttihat ve Terakki Partisi'nin "*Meclis diktası*"nı aşağılarken, bu partinin getirdiği yasaların, toplumsal yarar ilkesine aykırılığını vurgulamaktan çekinmedi.

*"Haksızlığın envainı gördük bu mu kanun?
En gamlı sefaletlere düştük.. Bu mu devlet?
Devletse de kanunsa da artık yeter olsun,
Artık yeter olsun bu denî zulm ü cehalet."*

Yaşadığımız günlerin, Tahkim Yasası'nı halkımızın başına musallat eden siyasileri, her depremde insanlarımızın ölümüne neden olan hırsız müteahhitleri "*af yasa*sı" kapsamına alıp almamayı tartışıyorlarsa Fikret'in dizeleri günceldir.

★★★

Tefik Fikret 19 Ağustos 1915'de ölmüştü. **Ziya Gökalp**, ölümünün 2. yılında "*Ümmet ruhuna, ümmet uygarlığına, son ve kesin vuruşu indiren büyük bir yenilikçidir*" demişti Fikret için.

Ümmet uygarlığını, Kuran'a dayalı devlet ilkesinden ayrı düşünebilir miyiz? Bu ilke her durumda "*ka-bul*" ister insandan.

Şair Fikret'in bilinen özelliği us gücüne inanmasıydı.

II. Abdülhamit döneminde yayımlayabildiği *Zekâ* (1898) adlı şiirinde, insanın var olması, us gücünün öncülüğü gibi çağdaşlarınca düşünülmemeyen sorunlara eğilerek, "*Yaşam gerçeğinin gölgelerinden oluşmuş benzemektedir*" dizesini yazan bu kafadır. İdealizme ve bu felsefeyi koltuk değneği olarak kullanan tutuculara (demek ki iskolastiğe) karşı çıkarak, okumuş asker ve sivil orta tabakayı aydınlanma felsefesinin somut dünyasına getiren de bu kafa.

Karamsarlığı kaçma düzeyine ulaştığı zaman bile gelecekte umudunu kesmemişti. Çünkü doğadaki değişmelerle toplumsal değişmeler arasında koşutluk kuruyordu. Geceler kıyamete kadar sürmeyecek, "*Sabah mutlaka olacaktır*".

Tüm kişilikleriyle geleceğin adamı olan gençler yarındaki uzayın küçük güneşleridir. (Sabah Olursa - 1905)

*"Ümidimiz bu, ölürsek biz, yaşar mutlak
Vatan sizinle, şu zindan karanlığından uzak."*

Mustafa Kemal ve öteki ulusal kurtuluş savaşçılarımız, Fikret'in umut ettiği gençliğin simgesi olmuştu Osmanlı'nın çöküş döneminde.

Hapislik ve öldürülme dahil, çağdaşlaşma sıkıntılarının her çeşidini göğüsleyen kaç dönemin gençliği de Türkiye'nin umudu...

